

Veertig jaar onderzoek

12 april 2022 Trouw

Zorgwekkend: bestuivers verdwijnen ook op de Veluwe

Onno Havermans
redactie [duurzaamheid&natuur](#)

Het aantal zweefvliegen op de Veluwe is in veertig jaar met 80 procent afgenomen, het aantal soorten met 44 procent. Zweefvliegen zijn na bijen de belangrijkste bestuivers.

Insecten verdwijnen ook uit de bossen, zo blijkt uit veertig jaar zweefvliegen tellen op de Veluwe. Hun aantal nam met 80 procent af, het aantal soorten met 44 procent. De grote terugval komt overeen

met de conclusies van twee Duitse studies naar insecten. Die vonden echter plaats in beekdallandschap en grasland, waar andere soorten voorkomen dan in het gemengde bos op de Veluwe.

“Dat de resultaten grofweg vergelijkbaar zijn, laat zien dat het in andere ecosystemen net zo dramatisch is gesteld met de zweefvlieg”, zegt Eelke Jongejans, ecooloog bij de Radboud Universiteit en een van de auteurs van een artikel dat vandaag verschijnt in *Insect Conservation and*

Diversity. “Dit is heel zorgwekkend.”

Zweefvliegen zijn na bijen de belangrijkste bestuivers in de natuur. Net als in Duitsland verdwijnen op de Veluwe ook algemene soorten, met name de soorten die bladluizen eten. Dat kan een aanwijzing zijn dat stikstof en bestrijdingsmiddelen uit de landbouw bijdragen aan de afname. Het meetgebied ligt op maar een paar kilometer afstand van de Gelderse Vallei, waar enkele van de grootste stikstofuitstoters van het land zitten. “De oorzaak is niet gemeten, daar

kunnen we dus geen harde conclusies over trekken”, zegt Jongejans.

Vanaf 1982 maakte de Utrechtse ecooloog Aat Barendregt 254 keer een ronde van drie kilometer met een insectennet door het bos van landgoed Klein Boeschoten, bij Garderen. Niet eerder is op deze manier langjarig onderzoek gedaan in Nederland. “In de eerste jaren ving ik tientallen soorten per dag, nu mag je blij zijn als er één of twee van die soorten in het net zitten.” Barendregt vergelijkt de afname met de dramatische teruggang

van vogels als de veldleeuwerik. “Dat ze van alle kanten om je heen schieten, dat is allang voorbij.”

De afname verliep niet geleidelijk. “Het gaat in golven”, zegt Jongejans. “Kenmerkende soorten voor droog bos verdwenen al in de jaren tachtig, maar tot het jaar 2000 bleven de gewone soorten nog op peil.” Ecooloog Barendregt wijst erop dat vanaf 1986 mest moet worden geïnjecteerd, waardoor de ‘gigantische’ ammoniakuitstoot is verminderd. “Maar de verzuring gaat voort.”

